Donderdag, 7 oktober 2021

P9_TA(2021)0411

Uitvoering van de EU-trustfondsen en de faciliteit voor vluchtelingen in Turkije

Resolutie van het Europees Parlement van 7 oktober 2021 over het verslag over de uitvoering van de EU-trustfondsen en de faciliteit voor vluchtelingen in Turkije (2020/2045(INI))

(2022/C 132/08)

Het Europees Parlement,

— gezien de artikelen 208, 210, 214 en 314 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

— gezien artikel 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,

— gezien het Europees Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,

— gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 1311/2013 van de Raad van 2 december 2013 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2014-2020 ([1]),

— gezien Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014 (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 ([2]),

— gezien Verordening (EG) nr. 1257/96 van de Raad van 20 juni 1996 betreffende humanitaire hulp ([3]),

— gezien de algemene begrotingen van de Europese Unie voor de begrotingsjaren 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 en 2021,

— gezien de mededeling van de Commissie van 18 november 2011 over de totaalaanpak van migratie en mobiliteit (TAMM) (COM(2011)0743),

— gezien het mondiaal pact inzake migratie en het mondiaal pact inzake vluchtelingen, die beide zijn goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in 2018,

— gezien de mededeling van de Commissie van 7 juni 2016 over een nieuw partnerschapskader met derde landen in het kader van de Europese migratieagenda (COM(2016)0385),

— gezien het actieplan van de top van Valletta van november 2015,

— gezien de verklaring van de EU en Turkije van 18 maart 2016,

— gezien de nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling met als titel "Onze wereld, onze waardigheid, onze toekomst", die werd gepubliceerd op 30 juni 2017,

— gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 30 april 2014 met als titel "Tool-Box — A rights-based approach, encompassing all human rights for EU development cooperation" (Een op rechten gebaseerde benadering voor de EU-ontwikkelingssamenwerking waarin alle mensenrechten besloten liggen) (SWD(2014)0152),

([1]) PB L 347 van 20.12.2013, blz. 884.
([2]) PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1.
([3]) PB L 163 van 2.7.1996, blz. 1.

— gezien de Europese consensus betreffende humanitaire hulp van 30 januari 2008,

— gezien de oorspronkelijke oprichtingsovereenkomsten van het EU-trustfonds (EUTF) Bêkou, het EUTF Madad, het EUTF voor Afrika en het EUTF voor Colombia, en de herziene oprichtingsovereenkomsten van december 2020,

— gezien Besluit C(2015)9500 van de Commissie van 24 november 2015 inzake een mechanisme voor de coördinatie van het optreden van de Unie en de lidstaten — de Vluchtelingenfaciliteit voor Turkije ([4]), zoals gewijzigd bij Besluit C(2016)0855 van de Commissie van 10 februari 2016 ([5]), Besluit C(2017)2293 van 18 april 2017 ([6]), Besluit C(2018)1500 van 14 maart 2018 ([7]) en Besluit C(2018)4959 van 24 juli 2018 ([8]),

— gezien het vierde jaarverslag van de Commissie over de Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije van 30 april 2020 (COM(2020)0162) en haar eerdere verslagen,

— gezien het zevende resultatenverslag over het EUTF Madad,

— gezien de speciale verslagen van de Europese Rekenkamer met als titel "Het EU-Trustfonds Bêkou voor de Centraal-Afrikaanse Republiek: ondanks enkele tekortkomingen een hoopvolle start" (nr. 11/2017); "De Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije: de ondersteuning is nuttig, maar er zijn verbeteringen nodig om de kosteneffectiviteit te vergroten" (nr. 11/2018) en "Noodtrustfonds van de Europese Unie voor Afrika: flexibel, maar een gebrek aan gerichtheid" (nr. 32/2018),

— gezien de besluiten van de Commissie om de EUTF's tot en met december 2021 te verlengen in overeenstemming met artikel 234 van het Financieel Reglement, en gezien de standpunten van het Parlement over de ontwerpbesluiten tot verlenging,

— gezien zijn resolutie van 18 april 2018 over de tenuitvoerlegging van de externe financieringsinstrumenten van de EU: tussentijdse herziening 2017 en toekomstige architectuur na 2020 ([9]),

— gezien zijn resolutie van 17 april 2018 over de tenuitvoerlegging van het financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking, het instrument voor humanitaire hulp en het Europees Ontwikkelingsfonds ([10]),

— gezien zijn resolutie van 13 september 2016 over het Trustfonds voor Afrika van de EU: de gevolgen voor ontwikkelings- en humanitaire hulp ([11]),

— gezien zijn resolutie van 25 maart 2021 inzake een nieuwe strategie EU-Afrika — een partnerschap voor duurzame en inclusieve ontwikkeling,

— gezien zijn resoluties van 20 januari 2021 over de uitvoering van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid — jaarverslag 2020 ([12]), van 18 mei 2017 over de EU-strategie voor Syrië ([13]), van 6 oktober 2016 over Syrië ([14]), van 24 november 2016 over de situatie in Syrië ([15]) en van 6 juli 2016 over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2016 van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2016: boeking van het overschot van het begrotingsjaar 2015 ([16]),

---

([4]) PB C 407 van 8.12.2015, blz. 8.
([5]) PB C 60 van 16.2.2016, blz. 3.
([6]) PB C 122 van 19.4.2017, blz. 4.
([7]) PB C 106 van 21.3.2018, blz. 4.
([8]) PB C 278 van 8.8.2018, blz. 3.
([9]) PB C 390 van 18.11.2019, blz. 76.
([10]) PB C 390 van 18.11.2019, blz. 33.
([11]) PB C 204 van 13.6.2018, blz. 68.
([12]) Aangenomen teksten, P9_TA(2021)0012.
([13]) PB C 307 van 30.8.2018, blz. 117.
([14]) PB C 215 van 19.6.2018, blz. 44.
([15]) PB C 224 van 27.6.2018, blz. 88.
([16]) PB C 101 van 16.3.2018, blz. 179.

— gezien zijn resoluties van 13 maart 2019 over het Commissieverslag 2018 over Turkije ([17]), van 12 december 2018 over het standpunt van de Raad inzake het tweede ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2019 ([18]) en van 4 juli 2018 over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 3/2018 van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2018, afdeling III — Commissie: Uitbreiding van de faciliteit voor vluchtelingen in Turkije ([19]),

— gezien het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 5/2020 ([20]) en het bijbehorende besluit inzake het aanspreken van de marge voor onvoorziene uitgaven in 2020 voor de voortzetting van humanitaire hulp aan vluchtelingen in Turkije ([21]),

— gezien zijn resolutie van 19 mei 2021 over de Commissieverslagen 2019-2020 over Turkije ([22]),

— gezien de besluiten van de Commissie van 2019 en 2020 om het EUTF Madad te verlengen tot en met 14 december 2021 in overeenstemming met artikel 234 van het Financieel Reglement,

— gezien de toezeggingen die de EU en haar lidstaten tijdens de conferenties in Londen en Brussel tussen 2016 en 2021 hebben gedaan om de Syrische crisis aan te pakken en de Syrische bevolking te ondersteunen,

— gezien de tussentijdse evaluatie 2018 van de Commissie en de regelmatige verslaglegging over de resultaten van het EUTF Madad,

— gezien Verordening (EG) nr. 1257/96 van de Raad van 20 juni 1996 betreffende humanitaire hulp ([23]), het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2018 tot vaststelling van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument-Global Europe, NDICI-Europa als wereldspeler) voor de periode 2021-2027 (COM(2018)0460), en het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2018 tot vaststelling van het instrument voor pretoetredingssteun (IPA III) 2021-2027 (COM(2018)0465),

— gezien artikel 54 van zijn Reglement, alsmede artikel 1, lid 1, punt e), van en bijlage 3 bij het besluit van de Conferentie van voorzitters van 12 december 2002 betreffende de procedure inzake het verlenen van toestemming voor het opstellen van initiatiefverslagen,

— gezien de gezamenlijke vergaderingen van de Commissie buitenlandse zaken, de Commissie ontwikkelingssamenwerking en de Begrotingscommissie overeenkomstig artikel 58 van zijn Reglement,

— gezien de adviezen van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken en de Commissie begrotingscontrole,

— gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken, de Commissie ontwikkelingssamenwerking en de Begrotingscommissie (A9-0255/2021),

A. overwegende dat er sinds 2014 vier EUTF's zijn opgericht om te voorzien in de behoefte aan flexibele, snelle instrumenten om samenhangende, versterkte hulp te bieden als reactie op crises: het op 15 juli 2014 opgerichte EUTF Bêkou, dat als doel heeft de Centraal-Afrikaanse Republiek in alle opzichten te helpen bij het vinden van een uitweg uit de crisis en bij de wederopbouw; het EUTF Madad, een regionaal trustfonds van de Europese Unie dat op 15 december 2014 is opgericht naar aanleiding van de crisis in Syrië teneinde de middelen en respons op regionaal niveau te bundelen en aan te passen; het EUTF voor Afrika, een op 12 november 2015 opgericht noodtrustfonds van de Europese Unie voor stabiliteit en de aanpak van de diepere oorzaken van irreguliere migratie en ontheemding in Afrika, en het EUTF voor Colombia, dat op 12 december 2016 is opgericht ter ondersteuning van de uitvoering van het vredesakkoord tijdens het eerste herstel en de stabilisatie na het conflict;

([17]) PB C 23 van 21.1.2021, blz. 58.
([18]) PB C 388 van 13.11.2020, blz. 326.
([19]) PB C 118 van 8.4.2020, blz. 264.
([20]) Definitieve vaststelling (EU, Euratom) 2020/1157 van gewijzigde begroting nr. 5 van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2020 (PB L 299 van 11.9.2020, blz. 1).
([21]) Besluit (EU) 2020/1268 van het Europees Parlement en de Raad van 15 juli 2020 inzake het aanspreken van de marge voor onvoorziene uitgaven in 2020 voor de voortzetting van humanitaire hulp aan vluchtelingen in Turkije (PB L 298 van 11.9.2020, blz. 21).
([22]) Aangenomen teksten, P9_TA(2021)0243.
([23]) PB L 163 van 2.7.1996, blz. 1.

B. overwegende dat bij de herziening van het Financieel Reglement in 2018 bepalingen zijn ingevoerd die de controlebevoegdheden van het Parlement tot op zekere hoogte versterken wanneer nieuwe EUTF's worden opgericht of de huidige worden verlengd; overwegende dat de bepalingen tekortschieten voor het waarborgen van volledige democratische controle door het Parlement en volledige controle door het Parlement als begrotingsautoriteit, overeenkomstig de Verdragen;

C. overwegende dat het Parlement in 2020 hoofdzakelijk positieve adviezen heeft uitgebracht over de verzoeken om de EUTF's tot eind 2021 te verlengen, maar daarbij wel zijn bezorgdheid heeft uitgesproken over het gebrek aan transparantie bij de uitvoering van projecten, met name wat de projecten in verband met grens- en migratiebeheer betreft, en voor het EUTF voor Afrika de voorwaarde heeft gesteld dat bij alle gefinancierde projecten garanties worden geboden voor de eerbiediging van de fundamentele mensenrechten;

D. overwegende dat de oprichting zowel van de EUTF's als van de faciliteit voor vluchtelingen in Turkije (FVT) haar rechtvaardiging vindt in de behoefte aan een flexibele, snelle ad-hocrespons die binnen het klassieke institutionele kader en de beperkte middelen en flexibiliteit van de EU-begroting niet mogelijk is; overwegende dat het nieuwe externe financiële kader van de EU, het NDICI-Europa als wereldspeler, een oplossing moet bieden voor de beperkingen die ertoe hebben geleid dat de instelling van trustfondsen noodzakelijk is voor een flexibelere en snellere respons op specifieke crises; overwegende dat de beginselen van democratische verantwoordingsplicht, transparantie en goed financieel beheer door extrabudgettaire instrumenten zoals de EUTF's, alsook buitengewone instrumenten zoals de FVT, in het gedrang komen en dat de rol van het Europees Parlement en ook de integriteit en eenheid van de EU-begroting daardoor worden ondermijnd; overwegende dat het Parlement niet is geraadpleegd over de invoering van de extrabudgettaire instrumenten; overwegende dat aan het EUTF voor Afrika en het EUTF Bêkou is bijgedragen door het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF), zodat het Parlement in het geheel niet bij de instelling van deze twee EUTF's betrokken was; overwegende dat de betrokkenheid van het Parlement beperkt bleef tot de mogelijkheid bezwaar aan te tekenen tegen de ontwerpuitvoeringsbesluiten betreffende de oprichtingsovereenkomsten van het EUTF Madad en het EUTF voor Colombia;

E. overwegende dat de Commissie bij de oprichting van een EUTF de toegevoegde waarde, de zichtbaarheid, de complementariteit met andere financieringsinstrumenten van de EU en de afstemming op de beleidsdoelstellingen moet verantwoorden, en overwegende dat het van essentieel belang is te zorgen voor voortdurende monitoring en evaluatie van het gebruik van de middelen om te garanderen dat de effecten ervan altijd in overeenstemming zijn met het EU-recht, de fundamentele waarden van de EU en de doelstellingen van de EU;

F. overwegende dat de EUTF's overeenkomstig het Financieel Reglement aan een jaarlijkse externe en onafhankelijke controle moeten worden onderworpen en dat de Commissie de bevoegdheid heeft de financieringsovereenkomst op te schorten wanneer het partnerland zich niet houdt aan een van de verplichtingen betreffende de eerbiediging van de mensenrechten, de democratische beginselen of de rechtsstaat of in geval van ernstige corruptie; overwegende dat de Europese Rekenkamer de Commissie in haar speciale verslagen over de EUTF's heeft aanbevolen de donorcoördinatie te verbeteren (Bêkou), de tekortkomingen in de uitvoering weg te nemen, de efficiëntie te verbeteren en gerichte acties te ondernemen (EUTF voor Afrika) en de kosteneffectiviteit te vergroten (FVT);

G. overwegende dat er volgens de ramingen van de Commissie aanzienlijke aan vluchtelingen gerelateerde humanitaire behoeften zijn waarin de FVT niet voorziet;

H. overwegende dat het Parlement weliswaar de toegevoegde waarde van de EUTF's en de FVT erkent, maar herhaaldelijk heeft gewezen op de noodzaak van een versterkte controle van het Parlement erop en van een grotere betrokkenheid bij de voorbereiding van en onderhandelingen over toekomstige EUTF's en de verlenging van bestaande EUTF's en andere financiële instrumenten die het externe optreden van de EU betreffen; overwegende dat het Parlement de Commissie heeft verzocht haar communicatie over de EUTF's te verbeteren en heeft opgemerkt dat regelmatige, op cijfers gebaseerde informatie over de uitvoering van de EUTF's van essentieel belang is om het Parlement in staat te stellen zijn rol op het gebied van democratisch toezicht en democratische controle uit te oefenen;

I. overwegende dat het grootste deel van de bijdragen aan de EUTF's nu afkomstig is uit de EU-begroting zelf, terwijl de bijdragen van de lidstaten een zeer klein deel van de totale begrotingen ervan uitmaken; overwegende dat de bijdragen van de lidstaten aan de FVT niet vrijwillig zijn, maar gebaseerd zijn op de bni-verdeelsleutel en rechtstreeks in de begroting van de Unie worden opgenomen als externe bestemmingsontvangsten overeenkomstig artikel 21, lid 2, punt b), van het Financieel Reglement; overwegende dat in het geval van de EUTF's de bijdragen van de lidstaten niet in de begroting van de Unie worden opgenomen uit hoofde van artikel 187, lid 6, van het Financieel Reglement;

J. overwegende dat in de verklaring van de EU en Turkije van maart 2016 en in de overnameovereenkomst tussen de EU en Turkije bijzondere aandacht wordt besteed aan het voorkomen van nieuwe routes over zee of over land voor illegale migratie, aan de ontmanteling van smokkelnetwerken, aan de controle van de Turkse grenzen en aan de aanvaarding van repatriëringen, op niet-discriminerende wijze;

K. overwegende dat het hoofddoel van het beleid van de Unie op het gebied van ontwikkelingssamenwerking erin bestaat de armoede terug te dringen en uiteindelijk uit te bannen, zoals bepaald in artikel 208 VWEU; overwegende dat de nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling het bepalende kader voor het ontwikkelingsbeleid van de EU blijft en dat de Europese consensus over humanitaire hulp de grondbeginselen van de humanitaire hulp opnieuw bevestigt; overwegende dat de EU en haar partners op het gebied van humanitaire hulp in staat moeten zijn bijstand en bescherming te garanderen op basis van de behoeften en de eerbiediging van de beginselen van neutraliteit, onpartijdigheid, menselijkheid en onafhankelijkheid van humanitaire acties; overwegende dat middelen uit officiële ontwikkelingshulp (official development assistance, ODA) moeten worden gebruikt voor economische, menselijke en sociale ontwikkeling, met name voor het waarborgen van toegang tot kwaliteitsonderwijs, het opbouwen van lokale weerbaarheid, onder meer in verband met de klimaatverandering, en vredeshandhavingsoperaties voor het verlenen van ontwikkelings- en/of humanitaire hulp, met bijzondere aandacht voor de ontwikkelingsproblemen die zijn vastgesteld in het besluit van het trustfonds;

L. overwegende dat grensbewakingsprojecten in Libië volgens de oprichtingsovereenkomst van het EU-trustfonds voor Afrika onmiskenbaar binnen het mandaat van het EUTF vallen, alsmede van de verordening inzake het Europees nabuurschapsinstrument (ENI); overwegende dat sinds juli 2017 via het EUTF voor Afrika bijna 90 miljoen EUR is toegewezen om de Libische kustwacht op te leiden, uit te rusten en te ondersteunen en dat 49 miljoen EUR is toegewezen om iets te doen aan de omstandigheden waarin repatrianten worden vastgehouden; overwegende dat in de oprichtingsovereenkomst van het EUTF duidelijk wordt gesteld dat met het trustfonds activiteiten zullen worden gefinancierd die tot de verbetering van alle aspecten van migratiebeheer bijdragen in overeenstemming met de totaalaanpak van migratie en mobiliteit, met inbegrip van het beheersen en voorkomen van onregelmatige migratie en het bestrijden van mensenhandel; overwegende dat er niettemin beschuldigingen zijn geuit van schendingen van de mensenrechten in het kader van de activiteiten van de Libische kustwacht;

M. overwegende dat het Parlement in 2020 van mening was dat, om over te gaan tot de verlenging van het EUTF voor Afrika, verplichte garanties moesten worden geboden inzake de eerbiediging van de mensenrechten voor alle projecten die financiering ontvangen, met bijzondere aandacht voor migratiebeheer, en er ook voor moest worden gezorgd dat in deze garanties wordt voorzien indien er in de toekomst behoefte is aan een naar behoren gemotiveerd nieuw trustfonds;

N. overwegende dat er in het kader van het Regionaal Trustfonds van de EU in respons op de Syrische crisis (Madad-fonds) 2,3 miljard EUR is uitgetrokken, waaronder vrijwillige bijdragen van 21 EU-lidstaten, Turkije en het Verenigd Koninkrijk; overwegende dat de programma's van het fonds gericht zijn op onderwijs, levensonderhoud, gezondheid, bescherming en water en ten goede komen aan vluchtelingen, intern ontheemden en lokale gemeenschappen, en dat er hulp mee wordt geboden aan meer dan 7 miljoen begunstigden; overwegende dat, toen de burgeroorlog in Syrië bleef aanslepen, de respons in het kader van het Madad-fonds evolueerde naar een combinatie van humanitaire hulp en ontwikkelingshulp, met een grotere nadruk op een versterking van de systemen ter ondersteuning van de inspanningen en capaciteiten van de gastlanden om op deze aanhoudende crisis te reageren, met name via de openbaredienstverlening in Irak, Jordanië en Libanon;

O. overwegende dat uit de evaluatie van het Madad-fonds blijkt dat projecten aanzienlijk sneller kunnen worden opgestart via het fonds dan via de standaardprocedures in het kader van het Europees nabuurschapsinstrument en het instrument voor pretoetredingssteun; overwegende dat het fonds ook schaalvoordelen heeft kunnen realiseren, dankzij grootschalige projecten van gemiddeld 20 miljoen EUR en een gemiddelde uitvoeringstermijn van ongeveer dertig maanden;

P. overwegende dat de FVT verschilt van de EUTF's, voornamelijk omdat zij onderdeel blijft van de begroting van de Unie;

Q. overwegende dat de FVT volgens de Commissie is ontworpen om de bestaande financieringsinstrumenten van de EU te coördineren, zodat deze op consistente en samenhangende wijze worden ingezet om tegemoet te komen aan de behoeften van vluchtelingen;

I. ***Algemene overwegingen***

Begrotingsaspecten

1. neemt er nota van dat op 31 december 2020 de totale toezeggingen voor alle EUTF's 7 691 miljoen EUR bedroegen, waarbij de bijdrage uit de EU-begroting 3 170 miljoen EUR bedroeg, waarvan 3 534 miljoen EUR afkomstig was van het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) en 988 miljoen EUR afkomstig was van de lidstaten en toezeggingen van andere donoren; merkt voorts op dat op diezelfde datum contracten waren gesloten ter waarde van 7 141 miljoen EUR en 4 869 miljoen EUR was betaald door de EUTF's; merkt tevens op dat op 31 december 2020 de uitvoeringsgraad van de vastleggingskredieten voor alle EUTF's 98 % bedroeg (het EUTF Madad had meer dan 95 % van de beschikbare vastleggingskredieten vastgelegd, het EUTF Bêkou 99 %, het EUTF voor Afrika 99 % en het EUTF voor Colombia 94 %), terwijl de algemene uitvoeringsgraad van de betalingskredieten 63 % bedroeg (het EUTF voor Afrika 62 %, het EUTF Bêkou 66 %, het EUTF voor Colombia 52 % en het EUTF Madad 64 %);

2. herinnert eraan dat de FVT twee tranches omvat van elk 3 miljard EUR; betreurt dat, in tegenstelling tot de eerste tranche 2016-2017, waarin de EU-begroting 1 miljard EUR bijdroeg en de lidstaten 2 miljard EUR, de verhouding tussen de bijdragen in de tweede tranche 2018-2019 was omgekeerd, wat ten koste ging van de bestaande projecten van de Unie;

3. herinnert eraan dat bij de eerste tranche van de FVT de bijdragen uit IPA II 52,4 %, humanitaire hulp 46,6 %, het Instrument voor bijdrage aan stabiliteit en vrede 0,7 % en het financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking 0,3 % bedroegen, terwijl voor de tweede tranche de bijdragen uit IPA II 64,5 % en humanitaire hulp 35,5 % bedroegen;

4. merkt op dat eind 2020 36,6 % van de eerste aan de FVT toegewezen tranche was uitgevoerd door direct beheer en 63,4 % door indirect beheer (waarvan ruim vier vijfde door internationale organisaties); merkt voorts op dat voor de tweede tranche direct beheer 32,1 % uitmaakte (100 % door de Europese Commissie) en indirect beheer 67,9 % (waarvan drie kwart door internationale organisaties);

5. merkt verder op dat internationale organisaties de grootste uitvoerenden van de EUTF's waren (36,8 %), gevolgd door de Europese Commissie (35,7 %), agentschappen van de lidstaten (24,2 %) en overheidsinstanties (3,4 %);

De betrokkenheid van het Parlement bij de besluitvormings- en resultaatmonitoringkaders en bij de verslaglegging en/of evaluatie

6. neemt er nota van dat de commissievoorzitters en de betrokken leden de status van waarnemer hebben gekregen bij de vergaderingen van de strategische raden van de trustfondsen en bij de FVT-stuurgroep; betreurt dat deze status niet formeel is vastgelegd in de oprichtingsovereenkomsten van de trustfondsen; dringt er met klem op aan dat in de uitnodigingen voor de raadsvergaderingen rekening wordt gehouden met het officiële vergaderrooster van het Parlement en dat alle relevante informatie en documenten die bij de raadsvergaderingen zullen worden besproken ruim van tevoren worden verstrekt zodat de leden en de medewerkers van het secretariaat-generaal actief kunnen deelnemen;

7. betreurt de beperkte rol van het Parlement bij de besluitvorming over, het toezicht op en de controle van de bijdragen van de Unie aan de EUTF's en herhaalt dat de bestaande juridische, regelgevende en budgettaire oplossingen volledig hadden moeten worden benut vóór de oprichting en/of verlenging van de EUTF's, die een laatste redmiddel moeten blijven; herinnert aan zijn eerdere onbeantwoorde verzoeken en herhaalt dat het Parlement vertegenwoordigd moet zijn op de vergaderingen van en toezicht moet kunnen houden op de activiteiten van de operationele comités, en verzoekt de Commissie tijdig gedetailleerde informatie te verstrekken over de besluiten die in deze comités worden genomen; is van mening dat het Parlement zijn bevoegdheden met betrekking tot de controle op de uitvoering en de begroting ten volle moet uitoefenen en erop moet toezien dat de EU-financieringsbeslissingen en gerelateerde toewijzingen stroken met de beginselen van de Unie inzake legaliteit en goed financieel beheer, zodat het EU-optreden democratische legitimiteit geniet en er verantwoording voor wordt afgelegd;

8. neemt kennis van de inspanningen van de Commissie om de maatregelen nauwlettend te monitoren en te evalueren, en om kennis te genereren over de activiteiten van de EUTF's en van de FVT, door middel van een speciale reeks verslagen; vraagt dat deze inspanningen transparanter zijn, waarbij de transparantie kan worden verbeterd door relevante gegevens te publiceren op de websites van de EUTF's en de FVT, met inbegrip van specifieke informatie over de gefinancierde projecten en de mate waarin de aangegeven doelstellingen zijn gerealiseerd; wijst erop dat de beschikbaarheid, het gedetailleerde karakter, de volledigheid en de feitelijke consistentie van dergelijke verslagen essentieel zijn om het Europees Parlement in zijn hoedanigheid van begrotingsautoriteit te helpen de uitvoering op adequate wijze te beoordelen;

9. merkt op dat het jaarverslag over 2019 en 2020 van het EUTF voor Afrika informatie over de betrokkenheid van maatschappelijke organisaties bevat; betreurt dat deze informatie niet openlijk beschikbaar is vanwege de geringe transparantie op het gebied van onderaanneming; merkt op dat dergelijke informatie waar mogelijk op projectniveau moet worden uitgesplitst, rekening houdend met de naar behoren gemotiveerde vereisten van vertrouwelijkheid en veiligheid;

10. betreurt de late kennisgeving van de Commissie dat zij de duur van de EUTF's wilde verlengen en de late evaluaties van sommige trustfondsen, waardoor het Parlement in het geval van het trustfonds voor Afrika niet tijdig tot volledige en precieze conclusies kon komen, met als gevolg een beperking van de democratische controle en van de aflegging van verantwoording;

11. herhaalt zijn eis dat de verlenging van de EUTF's tot december 2021 waarmee het heeft ingestemd, vooral van technische aard moet zijn, om een soepele overgang mogelijk te maken naar het nieuwe MFK en ervoor te zorgen dat op efficiënte wijze contracten kunnen worden gesloten en dat de reeds vastgelegde middelen efficiënt kunnen worden gebruikt; wijst erop dat de Commissie heeft verzekerd dat de verlengingen bedoeld waren om een continue rechtsgrondslag te garanderen voor de betaling van de vastleggingen die zijn gedaan in het kader van het vorige MFK (2014-2020) en dat geen nieuwe vastleggingen voor de EUTF's zullen worden gedaan uit hoofde van het NDICI of IPA III;

12. onderstreept dat de Commissie in haar verslagen de complementariteit moet aantonen van de verschillende financiële instrumenten voor de terreinen die onder de EUTF's en de FVT vallen, met inbegrip van het Europees plan voor externe investeringen, alsmede de gegenereerde toegevoegde waarde;

II. ***Beoordeling per EU-trustfonds/FVT***

Bêkou

13. merkt op dat het Bêkou-trustfonds deels heeft bijgedragen als een van de instrumenten om de situatie een te pakken in de Centraal-Afrikaanse Republiek (CAR) en dat het heeft bijgedragen aan de benadering op basis van een combinatie van de ontwikkelings- en de humanitaire behoeften in de CAR;

14. verwijst voorts naar de conclusies van de delegatie van zijn Commissie ontwikkelingssamenwerking naar de Centraal-Afrikaanse Republiek in februari 2018, waarin wordt opgemerkt dat het Bêkou-trustfonds in het land zichtbaar is en positief onthaald lijkt te worden, met projecten die in ieder geval op lokaal niveau en op kleinere schaal adequaat inspelen op de behoeften, die evolueren van herstel en levensonderhoud naar ontwikkeling op langere termijn;

15. wijst op de conclusies van de Europese Rekenkamer in haar speciaal verslag van 2017, dat het Bêkou-trustfonds over het algemeen positieve resultaten heeft geboekt en steun heeft aangetrokken, maar weinig nieuwe donoren, en dat de meeste projecten hun verwachte output hebben geleverd en de zichtbaarheid van de EU hebben vergroot; wijst echter op de aanbeveling in het verslag om de reikwijdte van de interventies beter te definiëren en de donorcoördinatie, de selectieprocedures voor projecten, de monitoring en de prestatiemetingen te verbeteren, alsmede om de kosten te optimaliseren en de transparantie bij het selecteren van de uitvoerende organisaties te vergroten; merkt op dat de lidstaten in het operationeel comité vertegenwoordigd worden door hun eigen nationale ontwikkelingsagentschappen, die ook worden geselecteerd als uitvoerders van projecten, en vreest dat dit kan leiden tot een mogelijk belangenconflict in de procedure voor de selectie van projecten door het operationeel comité;

16. merkt op dat door de humanitaire crisis, de armoede en de nieuwe veiligheidsuitdagingen die zich in de CAR stellen, toekomstige steun van de EU gerichte en eventueel flexibele EU-financiering uit hoofde van het NDICI-Europa als wereldspeler zal vergen om de humanitaire respons, de vrede en de veiligheid, de democratisering en versterking van de democratische instellingen en de eerbiediging van de mensenrechten in de CAR te bevorderen;

17. is van mening dat de situatie in het land ondanks het optreden van de EU en andere donoren nog steeds instabiel is vanwege nieuwe conflicten die de kop opsteken en de grote voedselonzekerheid;

Madad

18. is van oordeel dat het EUTF Madad zijn meerwaarde in de reactie op de crisis en voor de EU heeft bewezen, door een grotere externe zichtbaarheid en slagkracht, meer controle en coördinatie en een grotere hefboomwerking van middelen uit verschillende bronnen ten opzichte van optreden door landen afzonderlijk of via andere internationale kanalen; merkt op dat de uitgaven ervan in overeenstemming waren met de rechtsgrondslagen of de gebruikte instrumenten van de Unie en met de doelstellingen ervan; herinnert er daarom aan dat in het kader van het Madad-trustfonds gefinancierde projecten de waardigheid, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden moeten bevorderen en beschermen, en sociale en economische inclusie moeten bevorderen, met name van minderheden en kwetsbare groepen; betreurt dat het conflict in Syrië nog steeds voortduurt en benadrukt het feit dat de behoeften van de Syrische vluchtelingen, die in de nabije toekomst niet naar hun thuisland kunnen terugkeren, en de behoeften van hun gastgemeenschappen met betrekking tot integratie en werkgelegenheid voor langere termijn nog steeds langdurige EU- en internationale steun vergen om de capaciteit voor integratie en werkgelegenheid op langere termijn op een samenhangende manier met de gastgemeenschappen te waarborgen; wijst erop dat in de conflictgevoelige gebieden in Syrië momenteel geen langetermijnwederopbouw mogelijk is;

19. merkt op dat in het verslag betreffende de strategische evaluatie halverwege van oktober 2018 werd geconcludeerd dat het Madad-trustfonds een groot en kosteneffectief fonds is, waarmee tegen relatief lage kosten een groot aantal begunstigden wordt bereikt en dat het de EU in staat heeft gesteld flexibel op te treden;

20. is verheugd over de snelle en flexibele reactie van het trustfonds bij de ondersteuning van de partnerlanden en -gemeenschappen tijdens de uitbraak van het coronavirus, toen het actief heeft meegewerkt aan de herschikking en heroriëntering van de activiteiten, niet alleen op het gebied van gezondheid, maar ook op andere terreinen, zoals levensonderhoud, bescherming, onderwijs en sociale cohesie in Libanon, Irak, Turkije en Jordanië;

21. benadrukt het belang van continue steun voor vluchtelingen, intern ontheemden en kwetsbare gastgemeenschappen, ook in de ruimere regio, die worden getroffen door het aanhoudende conflict, door middel van een mix van voorspelbare, volledig transparante en snel inzetbare financiering op langere termijn uit hoofde van instrumenten die zijn vastgesteld voor het meerjarig financieel kader (MFK) 2021–2027 en mogelijke bijdragen van de lidstaten in de vorm van externe bestemmingsontvangsten, rekening houdend met alle financiële instrumenten waarin is voorzien in het Financieel Reglement;

22. herinnert aan de kwetsbaarheid van de gemeenschappen van Palestijnse vluchtelingen in Syrië en de regio en vraagt continue steun en de opname van deze gemeenschappen in de humanitaire plannen en responsmaatregelen van de EU met betrekking tot de crisis in Syrië;

Afrika

23. merkt op dat het trustfonds voor Afrika is ingesteld als noodtrustfonds om de crises te helpen aanpakken in drie regio's in Afrika, met het oog op stabiliteit op lange termijn en het realiseren van de ontwikkelingsdoelstellingen; is van mening dat het EUTF voor Afrika een snel en flexibel instrument is om te helpen bij de aanpak van gemeenschappelijke, mondiale uitdagingen, zoals migratie en gedwongen ontheemding, de gevolgen van de klimaatverandering en economische crises; wijst erop dat de ongekende situatie die is ontstaan in de context van de huidige COVID-19-pandemie alle nodige flexibiliteit en snelheid nodig heeft gemaakt; benadrukt echter dat flexibiliteit altijd moet worden gecombineerd met volledige transparantie en aflegging van verantwoording; is van mening dat er wellicht ruimte voor verbetering is, met gerichtere maatregelen over de drie onderdelen heen en steun voor het meten en rapporteren van resultaten;

24. neemt kennis van het feit dat 78 projecten hebben bijgedragen tot meer economische en werkgelegenheidskansen, 97 projecten zijn ondernomen om de weerbaarheid te versterken, 75 projecten waren gericht op migratiebeheer en 75 projecten hebben bijgedragen aan de verbetering van bestuur en conflictpreventie; stelt met bezorgdheid vast dat migratiebeheer als gevolg van specifieke omstandigheden centraal is komen te staan in de respons van de EU in bepaalde projecten; herhaalt echter dat de oorspronkelijke doelstellingen, namelijk het verbeteren van de weerbaarheid en het aanpakken van de onderliggende oorzaken van migratie, moeten worden gehandhaafd;

25. is ingenomen met het feit dat het EUTF voor Afrika in bepaalde gevallen heeft bijgedragen tot de drieledige benadering waarbij humanitaire hulp, ontwikkeling en vrede worden gecombineerd, hetgeen niet mogelijk was met de financiële instrumenten van de EU in het kader van het vorige MFK; herinnert eraan dat de financiering in het kader van het EUTF moet worden uitgevoerd en geëvalueerd op basis van de ODA-criteria en dat alle uitgaven die niet aan deze vereiste voldoen, moeten worden gefinancierd uit andere bronnen, die in het trustfonds worden samengebracht, en verwerpt ieder gebruik van ODA-middelen dat strijdig is met de ontwikkelingsdoelstellingen; herinnert eraan dat humanitaire hulp als grondbeginsel onafhankelijk moet zijn;

26. betreurt het feit dat niet minder dan 37 % van het EUTF voor Afrika is toegewezen aan maatregelen ter beperking en vermindering van migratie, terwijl minder dan 9 % is toegewezen aan de aanpak van de oorzaken van migratie en gedwongen ontheemding; merkt op dat minder dan 1,5 % van het EUTF voor Afrika was toegewezen aan reguliere migratiekanalen; erkent dat veiligheid essentieel is voor de stabiliteit van de Afrikaanse partnerlanden en dat de EU de partnerlanden moet steunen bij het aanpakken van de onderliggende oorzaken van irregulieremigratiestromen, smokkel en mensenhandel;

27. neemt kennis van de rapporten over aanhoudende mensenrechtenschendingen die in Libië plaatsvinden in de context van acties door de Libische kustwacht; wijst erop dat vele van de door de kustwacht geredde of onderschepte personen worden teruggevoerd en op willekeurige wijze vastgehouden in afschuwelijke omstandigheden in Libië; onderstreept dat de terugzending van vluchtelingen naar landen waar ze niet veilig zijn een schending is van het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen van 1951; merkt op dat er in het kader van het noodtransitmechanisme bezorgdheid bestaat over de eerbiediging van de mensenrechten bij de uitvoering van projecten; merkt op dat het beginsel van non-refoulement in Libië niet in acht wordt genomen; herinnert er evenwel aan dat bij elk optreden de volledige bescherming moet worden gewaarborgd van het menselijk leven, de waardigheid en de mensenrechten; verzoekt de Commissie en de lidstaten in dit verband om in overleg met maatschappelijke organisaties een evaluatie en een specifieke risicobeoordeling uit te voeren van de samenwerkingsactiviteiten met de bevoegde autoriteiten op het gebied van maritieme en grensbewaking en -beheer die in het kader van het EUTF voor Afrika worden gefinancierd, om te zorgen voor een objectieve beoordeling van de eerbiediging van de mensenrechten;

28. onderstreept het belang van samenwerking en dialoog met lokale partners; juicht de raadplegingen en studies toe die zijn uitgevoerd voor het identificeren van de prioritaire behoeften; verzoekt de Commissie met klem lokale autoriteiten en maatschappelijke organisaties naar behoren te betrekken bij projecten die door het EUTF voor Afrika worden ondersteund;

29. merkt op dat een van de kerndoelstellingen van het EUTF voor Afrika, als vastgesteld in de oprichtingsovereenkomst, bestaat in het aanpakken van de onderliggende oorzaken van migratie, in het bijzonder door het bevorderen van weerbaarheid, economische en gelijke kansen, veiligheid en ontwikkeling en het aanpakken van mensenrechtenschendingen; wenst dat meer nadruk wordt gelegd op ontwikkelingsdoelen voor de lange termijn, zoals werkgelegenheid, onderwijs, voedselzekerheid en het verbeteren van de levensomstandigheden van de plaatselijke bevolking;

30. merkt op dat in speciaal verslag nr. 32/2018 van de Europese Rekenkamer werd gewezen op diverse tekortkomingen, onder andere de niet-toepassing van de EU-wetgeving inzake overheidsopdrachten en ondoorzichtig beheer, aanbevolen werd om te zorgen voor een verbeterde procedure voor de selectie van projecten, een hogere uitvoeringssnelheid en een systematischer proces voor prestatiemonitoring, dat betrekking moet hebben op het volledige scala van projecten, en werd opgemerkt dat het fonds vanwege zijn brede toepassingsgebied vaak niet doeltreffend was door het ontbreken van een adequate kwantificering van de behoeften en middelen waarmee een meting van de impact had kunnen worden gerealiseerd; vraagt de communicatie over inschrijvingen voor aanbestedingen te vereenvoudigen en te verbeteren teneinde de toegang tot EU-financiering voor kleinere en lokale ngo's te faciliteren;

31. merkt op dat het EUTF voor Afrika een bijdrage heeft geleverd aan het versterken van de weerbaarheid en aan de uitvoering van gecombineerde humanitaire en ontwikkelingshulp in kwetsbare omstandigheden; merkt voorts op dat het ook de samenwerking heeft bevorderd tussen verschillende belanghebbenden en bijdragen mogelijk heeft gemaakt van niet-EU-donoren, die sinds de brexit bijzonder belangrijk zijn geworden, en dat het meer zichtbaarheid heeft gegeven aan het vraagstuk van migratie en gedwongen ontheemding en de respons van de EU daarop; betreurt tegelijkertijd dat de uitvoering van dit fonds niet adequaat is gemonitord en vraagt dat specifieke, meetbare, acceptabele, realistische en tijdgebonden doelstellingen (specific, measurable, achievable, realistic and timely, SMART) worden opgenomen in de langetermijnkaders van de projecten en dat kwantificeerbare streefcijfers worden bepaald voor het evalueren van projecten;

32. is ingenomen met het voorstel van de Commissie om middelen uit het EUTF voor Afrika in te trekken die oorspronkelijk waren toegewezen aan Eritrea, in het bijzonder ter financiering van overheidsopdrachten voor het herstel van wegen waarbij gebruik werd gemaakt van dwangarbeid;

Colombia

33. is van oordeel dat het trustfonds voor Colombia zijn waarde heeft bewezen en onder de huidige omstandigheden een belangrijk instrument is om de uitvoering van het vredesakkoord tussen de Colombiaanse regering en de Revolutionaire Strijdkrachten van Colombia (FARC) te ondersteunen; wijst erop dat de verlenging van het EUTF voor Colombia een verdere bevestiging vormt van de inspanningen van de EU, en het Colombiaanse vredesproces de broodnodige ondersteuning heeft geboden; herinnert eraan dat het EUTF voor Colombia is ingesteld uit hoofde van het financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking en in het verlengde moet liggen van het hoofddoel van het ontwikkelingsbeleid van de Europese Unie: "Hoofddoel van het beleid van de Unie op dit gebied is de armoede terug te dringen en uiteindelijk uit te bannen en "De Unie houdt bij de uitvoering van beleid dat gevolgen kan hebben voor de ontwikkelingslanden rekening met de doelstellingen van de ontwikkelingssamenwerking";

34. onderstreept de belangrijke rol van het fonds bij de ondersteuning van Colombia op het gebied van algemene plattelandsontwikkeling en economische groei; vraagt dat bij de uitvoering van het Colombiaanse vredesproces voort prioriteit wordt gegeven aan volledig transparante financieringsprogramma's en monitoring voor de middellange en lange termijn, dat deze programma's de adequate democratische controle en de betrokkenheid genieten van het Europees Parlement en dat er passend, transparant en inclusief overleg over wordt gepleegd met de belanghebbenden, met name lokale maatschappelijke organisaties;

35. prijst Colombia om de inspanningen die het ondanks zijn eigen problemen met de uitvoering van het vredesakkoord levert om steun te verlenen aan meer dan 1,7 miljoen Venezolaanse migranten die naar Colombia zijn gevlucht, met name door hun een tijdelijke beschermingsstatus te verlenen voor tien jaar;

36. is verheugd over het engagement van de Republiek Chili als donor van het trustfonds; merkt op dat de deelname van regionale partners een grote toegevoegde waarde heeft, en zowel de plaatselijke erkenning als het legitieme karakter van de inzet en de samenwerking van de EU heeft vergroot;

Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije (FVT)

37. wijst erop dat Turkije met bijna 4 miljoen geregistreerde vluchtelingen uit Syrië, Irak en Afghanistan het grootste aantal vluchtelingen ter wereld opvangt; herinnert aan de belangrijke rol van de FVT bij het opvangen van vluchtelingen uit Syrië; vraagt een grondige beoordeling van het effect van de verklaring van de EU en Turkije op de mensenrechten en

onderstreept dat het belangrijk is dat beide partijen in het kader van de uitvoering van de verklaring de grondrechten eerbiedigen; is van mening dat de EU de nodige steun moet blijven verlenen aan de Syrische en andere vluchtelingen en aan de gastgemeenschappen in Turkije, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat de Turkse regering niet rechtstreeks betrokken is bij het beheer en de toewijzing van middelen, die in de eerste plaats rechtstreeks moeten worden verstrekt aan de vluchtelingen en de gastgemeenschappen en beheerd moeten worden door organisaties die de aflegging van verantwoording en transparantie garanderen;

38. is van oordeel dat de FVT van de EU haar waarde heeft bewezen als innovatief bundelingsinstrument en belangrijk coördinatiemechanisme om Turkije bij te staan bij een snelle respons op de onmiddellijke humanitaire en ontwikkelingsbehoeften van vluchtelingen en hun gastgemeenschappen, en benadrukt dat de duurzaamheid van deze activiteiten gewaarborgd moet worden; merkt daarom op dat de meeste projecten moesten worden verlengd om het verwachte resultaat te bereiken; spreekt zijn steun uit aan de maatschappelijke organisaties in Turkije en roemt de inspanningen die internationale organisaties zich bij de uitvoering van deze projecten hebben getroost; onderstreept de toegevoegde waarde die wordt gegenereerd doordat lokale en uit diverse lidstaten afkomstige organisaties, deskundigen en ngo's worden betrokken bij de tenuitvoerlegging van de FVT;

39. is ingenomen met het succes van de eerste tranche van de FVT, in het bijzonder het sociale vangnet voor noodgevallen (Emergency Social Safety Net, ESSN), het grootste humanitaire project dat door de Commissie wordt beheerd; is ingenomen met de vooruitgang van de tweede tranche, die een geleidelijke verschuiving mogelijk maakt van humanitaire naar ontwikkelingshulp;

40. wijst op de rol die de FVT heeft gespeeld door aan zo'n 1,8 miljoen vluchtelingen steun te verstrekken voor de voorziening van hun basisbehoeften, aan 668 900 kinderen van vluchtelingen door het verstrekken van onderwijs en aan miljoenen vluchtelingen door het verstrekken van gezondheidszorg en het bieden van bescherming; benadrukt evenwel het feit dat in speciaal verslag nr. 27/2018 van de Rekenkamer wordt gewezen op inconsistentie in de financiering van activiteiten inzake gezondheid en onderwijs, met een gelijktijdig gebruik van verschillende beheersstructuren voor het financieren van vergelijkbare projecten; merkt op dat er in het verslag voorts op wordt gewezen dat betere resultaten hadden kunnen worden behaald in de projecten voor bijstand in contanten en dat de Commissie erin wordt verzocht de programmering voor gemeentelijke infrastructuur en sociaal-economische steun te verbeteren, een operationele omgeving voor ngo's te faciliteren en de verslaglegging over de faciliteit te verbeteren; wijst met name op de impact van COVID-19 op de vluchtelingen en merkt op dat de FVT is opgericht ondanks de ernstige bezorgdheid die er was over de mensenrechtensituatie van vluchtelingen in Turkije vanuit het oogpunt van het internationale asielrecht; herinnert eraan dat de Commissie in 2020 om 481,6 miljoen EUR extra uit de begrotingsmarge voor onvoorziene uitgaven heeft gevraagd bovenop de oorspronkelijk geplande toewijzing voor de FVT, om de activiteiten te financieren uit hoofde van het ESSN-programma en het programma inzake de voorwaardelijke overdracht van contanten voor onderwijs (Conditional Cash Transfer for Education, CCTE);

41. herhaalt nogmaals het ernstig te betreuren dat het Parlement niet formeel is geraadpleegd of om goedkeuring is gevraagd voor de oprichting of verlenging van deze faciliteit en hierbij slechts betrokken was als één tak van de begrotingsautoriteit, waardoor de democratische verantwoordingsplicht van de FVT wordt ondermijnd; benadrukt dat het niet nogmaals voor deze situatie gesteld mag worden;

42. onderstreept dat de Europese Rekenkamer in haar speciaal verslag nr. 27/2018 ([24]) vragen heeft bij de efficiëntie van de in het kader van de FVT gefinancierde humanitaire projecten, aangezien niet op consistente wijze een grondige beoordeling is uitgevoerd van het redelijke karakter van de voor de projecten begrote kosten; merkt op dat in het verslag ook bezorgdheid wordt geuit over het feit dat het niet mogelijk is om tijdens de audit alle humanitaire projecten te monitoren; wijst er in dit verband op dat de weigering van de Turkse autoriteiten om voor de twee projecten voor bijstand in contanten toegang te verlenen tot gegevens over de begunstigden, vragen kan doen rijzen over de degelijkheid van het financieel beheer in het kader van de faciliteit, met name gezien de snelle terugval van de rechtsstaat en de grondrechten in Turkije; herinnert eraan dat controle moeten worden uitgeoefend op het gebruik van middelen door de Turkse regering of lokale autoriteiten; herhaalt dat de middelen uitsluitend mogen worden gebruikt om te voorzien in de fysieke en psychologische behoeften van vluchtelingen, waaronder huisvesting, voedsel, onderwijs en het waarborgen van een behoorlijke levensstandaard; verzoekt de Commissie de monitoring te verbeteren en gegevens over de begunstigden te verkrijgen voor alle FVT-programma's en -projecten; wijst erop dat de Commissie met het oog op volledige aflegging van verantwoording en ter voorkoming van dubbele financiering de middelen beschikbaar moet stellen op basis van door de uitvoerende partners ter plaatse behaalde streefdoelen en na uitvoering van de uitvoeringsbeoordeling volgens de regels van het Financieel Reglement; verzoekt de Commissie daarom ervoor te zorgen dat de doelstellingen en de uitvoering van de FVT in overeenstemming zijn met de algemene beginselen, beleidsmaatregelen en doelstellingen van de EU, waaronder democratie, de rechtsstaat en de mensenrechten, en spreekt zijn bezorgdheid uit over de aantasting van deze beginselen in Turkije;

([24]) Speciaal verslag nr. 27/2018 van de Europese Rekenkamer met als titel "De Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije: de ondersteuning is nuttig, maar er zijn verbeteringen nodig om de kosteneffectiviteit te vergroten", blz. 6 en blz. 40.

43. benadrukt dat het belangrijk is de overgang te maken van humanitaire noodhulp naar ontwikkelingssamenwerking en verzoekt de Commissie een overgangsstrategie te ontwerpen en uit te voeren, met focus op het leveren van een bijdrage aan het scheppen van mogelijkheden voor vluchtelingen om in hun levensonderhoud te voorzien, zodat ze zelfredzamer worden en beter sociaal geïntegreerd raken in hun gastgemeenschap; herinnert aan de langetermijndoelstelling van de EU dat alle door de EU gefinancierde activiteiten geleidelijk worden overgenomen door de Turkse autoriteiten, met volledige eerbiediging van de democratie, rechtsstaat en grondrechten; verzoekt alle partijen die betrokken zijn bij de komende multilaterale conferentie over het oostelijke Middellandse Zeegebied om deze kwestie op alomvattende wijze aan te pakken, samen met humanitaire en ontwikkelingskwesties;

44. herhaalt zijn verzoek dat Turkije het beginsel van non-refoulement eerbiedigt, met name aan de Syrische grens, om ervoor te zorgen dat de mensenrechten van vluchtelingen en hun status zoals gewaarborgd door het Vluchtelingenverdrag van 1951 volledig worden geëerbiedigd, en dat het de migratiestromen niet instrumentaliseert en gebruikt als chantagemiddel tegen de EU voor politieke doeleinden; verwacht dat Turkije de verklaring van de EU en Turkije van maart 2016 en de overname-overeenkomst tussen de EU en Turkije onverkort en op niet-discriminerende wijze uitvoert; dringt er bij de Commissie op aan de uitvoering van de verklaring van de EU en Turkije nauwlettend te monitoren, onder meer met betrekking tot de mensenrechtensituatie van asielzoekers en migranten die in het kader van de verklaring naar Turkije zijn teruggestuurd, en daarover verslag uit te brengen bij het Parlement; verzoekt de Turkse autoriteiten het UNHCR volledige toegang te verlenen tot de uitzetcentra aan de Turks-Syrische grens om ervoor te zorgen dat het kan controleren of het beginsel van non-refoulement wordt geëerbiedigd; wijst erop dat de financiële steun aan Turkije voor het beheer van de vluchtelingenstromen gepaard moet gaan met volledige budgettaire transparantie en dat maatschappelijke organisaties hier zonder beperking bij moeten worden betrokken; verzoekt de Commissie de Turkse autoriteiten te verzoeken de werkomstandigheden voor internationale ngo's te verbeteren; verzoekt de Commissie te putten uit haar ervaring met speciale systemen voor externe verificatie om het toezicht op de uitgaven aan te scherpen;

45. verzoekt Turkije geen vluchtelingen vast te houden in detentiecentra met de bedoeling ze formulieren voor vrijwillige terugkeer te laten ondertekenen, alsmede hun toegang te garanderen tot gezondheidszorg, ongeacht de plaats te lande waar ze geregistreerd zijn;

46. merkt op dat met de FVT alleen geregistreerde vluchtelingen worden ondersteund; spreekt zijn bezorgdheid uit over het feit dat veel vluchtelingen het zonder hulp moeten stellen sinds de registratie in bepaalde provincies en steden is bemoeilijkt;

47. is ingenomen met het verzoek van de Raad aan de Commissie om een voorstel voor te leggen aan de Raad voor de voortzetting van de financiering voor Syrische vluchtelingen in Turkije, alsmede in Jordanië, Libanon en andere delen van de regio;

III. ***Toekomstperspectieven en aanbevelingen***

48. onderstreept dat beter moet worden voorzien in de financieringsbehoeften in geval van aanhoudende crises en met het oog op een flexibele en samenhangende coördinatie en overgang van humanitaire noodhulp naar wederopbouw en ontwikkeling, op een manier de strookt met de internationale doelstellingen van het ontwikkelingsbeleid, inclusief de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN en de beginselen van het ontwikkelingsbeleid van de EU, zoals het ondersteunen van het uitbannen van armoede en het terugdringen van ongelijkheid, en in het geval van humanitair optreden, met volledige eerbiediging van de beginselen van humanitaire hulp, namelijk menselijkheid, neutraliteit, onpartijdigheid en onafhankelijkheid, en met volledige bescherming van mensenlevens, de menselijke waardigheid en de mensenrechten; benadrukt dat de EU-bijstand efficiënt en doeltreffend moet zijn, zodat hij een reëel effect sorteert op het terrein;

49. benadrukt dat rekening moet worden gehouden met de lessen die zijn geleerd bij de oprichting, het beheer en de uitvoering van de trustfondsen en de FVT en dat deze moeten worden toegepast op de nieuwe generatie externe financieringsinstrumenten, en dat er een grotere synergie en coherentie moet zijn van de externe bijstand van de EU en de parlementaire controle; verzoekt de Commissie haar algemene eindevaluatie van de tenuitvoerlegging van de EUTF's te presenteren, met een beoordeling van de overeenstemming ervan met de humanitaire, mensenrechten- en ontwikkelingsdoelstellingen van de EU; benadrukt voorts dat, mocht er in de toekomst een nieuw EUTF of ad-hocinstrument nodig zijn, het bijdragemechanisme uit de begroting van de Unie duidelijk moet worden gedefinieerd en dat hier van meet af aan over moet worden onderhandeld met volledige betrokkenheid van het Parlement; is tevens van mening dat het effect en de zichtbaarheid van de externe bijstand van de EU verder moeten worden vergroot, waarbij moet worden gewezen op de rol van de EU en haar lidstaten als grootste donoren van de ontwikkelingsfinanciering wereldwijd;

50. verzoekt de Commissie te zorgen voor een transparante effectbeoordeling, die wordt uitgevoerd door onafhankelijke EU-organen en deskundigen, van de impact van door de EU gefinancierde projecten op de mensenrechten van migranten en vluchtelingen, alsook op de bevolking in het desbetreffende land in het algemeen; vraagt de instelling van een effectief en onafhankelijk monitoringmechanisme om de eindbestemming van deze fondsen te monitoren en te evalueren, alsmede protocollen om in te grijpen in het geval van schendingen van de grondrechten; acht het noodzakelijk regionale en lokale

autoriteiten en actoren uit het maatschappelijk middenveld volledig te betrekken bij het ontwerp en de uitvoering hiervan; verzoekt de Commissie en de lidstaten een volledig en duidelijk overzicht op te stellen van de middelen die worden gebruikt voor het financieren van de samenwerking met derde landen op het gebied van migratiebeheer, voor alle financieringsinstrumenten, alsmede van de tenuitvoerlegging van deze middelen; onderstreept het belang van het delen van de controlegegevens met het EU-kader voor financiële controle, met inbegrip van de Rekenkamer, OLAF en het EOM;

51. wijst erop dat er een betere aanpak nodig is van de uitdagingen inzake intra-Afrikaanse migratie, die bijna 90 % uitmaakt van de migratiestromen in Afrika, in nauwe samenwerking met de Afrikaanse Unie en overeenkomstig haar migratiebeleidskader voor Afrika en actieplan 2018-2030; benadrukt het feit dat op lange termijn evenwel een aanpak moet worden gevolgd waarmee geen afhankelijkheid wordt gecreëerd van externe interventie; dringt in dit verband aan op empowerment door middel van onderwijs en benadrukt dat hoogwaardig onderwijs belangrijk is voor het creëren van meer steun voor ontwikkelingssamenwerking;

52. merkt op dat gendergelijkheid en sociale inclusie twee van de belangrijkste thema's zijn waarop de uitgaven in het kader van de programmering van NDICI-Europa als wereldspeler zijn gericht; herhaalt het engagement van de EU voor de empowerment van vrouwen en meisjes en verzoekt de Commissie gendergelijkheid samen met het opbouwen van weerbaarheid en aanpassing aan de klimaatverandering te integreren in de planning en uitvoering van de trustfondsen en de FVT; beveelt aan bij de uitvoering van projecten zowel uit hoofde van de EUTF's als uit hoofde van de FVT stelselmatig een gendergevoelige analyse uit te voeren en aandacht te besteden aan de betrokkenheid van vrouwen bij het ontwerpen van ondersteunde projecten;

53. verzoekt de Commissie de samenwerking met derde landen die de grondrechten niet volledig eerbiedigen op te schorten of te herzien, onder meer door het opschorten van specifieke financiering en projecten waarbij de mensenrechten in het geding komen of worden ondermijnd;

54. neemt er kennis van dat het Financieel Reglement weliswaar de mogelijkheid biedt om trustfondsen voor extern optreden in te stellen, maar dringt er eens te meer op aan dat externe hulp volledig wordt gefinancierd uit de Uniebegroting en ten uitvoer wordt gelegd op coherente wijze, volgens een gestroomlijnde reeks regels, op basis van medewetgevingsinstrumenten en met volledige eerbiediging van de wetgevings-, begrotings- en controlebevoegdheden van het Parlement en de voor de EU-begroting geldende beginselen van eenheid, aflegging van verantwoording, transparantie, doelmatigheid en goed begrotingsbeheer; beklemtoont dat de invoering van uitzonderlijke instrumenten de financieringsgovernance nog complexer maakt en bestaande instrumenten voor extern beleid onder financiële druk zet, met mogelijke gevolgen voor hun efficiëntie; is van mening dat EUTF's alleen mogen worden gebruikt om te reageren op een plotselinge grote crisis en op situaties waarin de respons van meerdere donoren gecoördineerd moet worden en waarin de doelstelling van het externe beleid niet volledig kan worden verwezenlijkt door de bestaande instrumenten voor externe financiering, en op voorwaarde dat het beginsel van goed financieel beheer in acht wordt genomen, dat het trustfonds van de Unie niet overlapt met andere, bestaande financieringskanalen of soortgelijke instrumenten zonder dat er sprake is van additionaliteit en dat de doelstellingen van het trustfonds zijn afgestemd op de doelstellingen van het instrument of de begrotingspost van de Unie waaruit het fonds wordt gefinancierd; verzoekt de Commissie te zorgen voor een efficiëntere communicatie op het terrein en de rol te benadrukken van de EU als grootste donor van de mondiale ontwikkelingsfinanciering;

55. wijst erop dat het bundelen van middelen uit het EOF, de Uniebegroting en andere donoren in trustfondsen niets mag wijzigen aan het vermogen van bestaande EU-beleidslijnen en -programma's om hun oorspronkelijke doelstellingen na te streven, zoals het uitbannen van armoede en het bevorderen van de grondrechten;

56. herhaalt dat EUTF's en de FVT moeten worden gezien als uitzonderlijke of werkelijk door een noodsituatie vereiste instrumenten waarvan de toegevoegde waarde en de effecten op het terrein zeer goed moeten worden gerechtvaardigd en zorgvuldig moeten worden gemonitord; verwacht dat de Commissie ten volle gebruikmaakt van de mogelijkheden die worden geboden door de programmagerichte aanpak in het kader van de geografische pijler van het NDICI-Europa als wereldspeler en IPA III — dat niet langer mag worden gebruikt voor de financiering van pre-toetredingssteun aan Turkije, behalve voor steun aan Turkse maatschappelijke organisaties via het financieringsinstrument voor de bevordering van democratie en mensenrechten — aangevuld met mondiale thematische programmering, financiering van snelle respons en de grote niet-geprogrammeerde reserve in het kader van het NDICI-Europa als wereldspeler;

57. herinnert eraan dat de middelen uit hoofde van de buffer voor nieuwe uitdagingen en prioriteiten in het kader van het NDICI-Europa als wereldspeler bedoeld zijn als aanvulling op de financiering uit hoofde van geografische en thematische programma's en snelle-responsacties; onderstreept dat de Commissie heeft toegezegd de inzet van deze fondsen te bespreken in het kader van de geopolitieke dialoog met het Parlement en voorafgaand aan de inzet ervan gedetailleerde informatie te verstrekken, ten volle rekening houdend met de opmerkingen van het Parlement over de aard, de doelstellingen en de beoogde bedragen;

58. is ingenomen met het nieuwe externe financieringsinstrument, het NDICI-Europa als wereldspeler, aangezien het de bedoeling is hiermee meer mogelijkheden te creëren binnen de EU-begroting om te reageren op nieuwe noodsituaties; is ervan overtuigd dat het NDICI-Europa als wereldspeler een efficiëntere toewijzing van middelen en voldoende flexibiliteit en reactievermogen mogelijk zal maken, en dat met dit instrument lessen zullen worden getrokken uit de eerdere ervaringen met de bestaande trustfondsen en nuttig gebruik zal kunnen worden gemaakt van de van deze fondsen uitgevoerde beoordelingen;

59. onderstreept dat het NDICI-Europa als wereldspeler ten volle moet worden benut en zo nodig moet worden verbeterd, terwijl het gebruik van buitengewone financieringsinstrumenten beperkt moet blijven tot onvoorziene noodsituaties, om de eenheid van de Uniebegroting en de aflegging van democratische verantwoording ervoor te waarborgen; onderstreept in dit verband dat een gewoon governancekader voor de besluitvorming meer legitimiteit verleent aan het externe optreden van de EU, zowel binnen de EU als in de landen van bestemming;

60. vraagt dat de financiering van een opvolger van de huidige FVT niet ten koste gaat van de onlangs goedgekeurde financieringsinstrumenten, met name IPA III en het NDICI-Europa als wereldspeler, met inbegrip van de buffer voor nieuwe uitdagingen en prioriteiten, aangezien met de opvolger van de FVT niet gereageerd wordt op een werkelijk nieuwe uitdaging of crisis; pleit krachtig voor de financiering van een dergelijk initiatief door middel van nieuwe kredieten, zo nodig verhoogd met bijdragen van de lidstaten; herhaalt dat het Parlement volledig en van meet af aan moet worden betrokken bij de besprekingen over de opvolger van de FVT, met inbegrip van de financierings- en governancestructuren ervan, die de herkomst van de financiering en de rol van de begrotingsautoriteit moeten weerspiegelen;

61. pleit ervoor om, indien de behoeften gedurende het MFK 2021-2027 groter worden, eerst en vooral een oplossing te zoeken via de medewetgevingsinstrumenten, met name door de middelen voor het NDICI-Europa als wereldspeler te verhogen door een herziening van de MFK-verordening en de verordening inzake het NDICI-Europa als wereldspeler, of, in tweede instantie, en op voorwaarde dat het Parlement ten volle bij het besluitvormingsproces wordt betrokken en passende controlebevoegdheid krijgt, de begrotingsonderdelen betreffende het NDICI-Europa als wereldspeler te versterken met bijdragen in de vorm van externe bestemmingsontvangsten; verwacht in dit verband dat de komende herziening van het Financieel Reglement zal zorgen voor een passende betrokkenheid van de begrotingsautoriteit bij de governance van externe bestemmingsontvangsten; benadrukt dat het Parlement vanaf het allereerste begin volledig moet worden betrokken indien er toch behoefte ontstaat aan een naar behoren gemotiveerd nieuw trustfonds na het uitbreken van een grote crisis, bij een een plotselinge verandering in de internationale betrekkingen die een grote financiële respons van de EU vereist of indien er middelen moeten worden gebundeld met derde landen, hetgeen niet haalbaar zou zijn in het kader van de medewetgevingsinstrumenten; is in dit verband van mening dat het Financieel Reglement moet worden herzien om de passende rol van het Parlement te waarborgen bij de oprichting van en het toezicht op elk nieuw trustfonds, met inbegrip van de opstelling van de oprichtingsovereenkomst en de beschikbaarstelling van de bijdrage van de Unie, de tenuitvoerlegging, de voortzetting en de mogelijke liquidatie;

62. verzoekt de Commissie bij de uitvoering van het NDICI-Europa als wereldspeler prioriteit te verlenen aan de gecombineerde benadering, en roept op tot meer samenwerking tussen de humanitaire en de ontwikkelingsactoren van de EU, met name na crises en bij langdurige crises, om beter te kunnen inspelen op de plaatselijke behoeften en efficiëntere resultaten te kunnen boeken;

63. merkt op dat de mogelijkheden om het migratiebeleid te mainstreamen in het externe EU-beleid aanzienlijk worden vergroot door de opname van migratie in de thematische component, de geografische component en de component voor snelle respons van het NDICI; merkt daarentegen met bezorgdheid op dat de component voor snelle respons de financiering van de samenwerking met derde landen op het gebied van migratiebeheer mogelijk maakt zonder dat de Commissie enige programmeringsdocumenten hoeft te publiceren of maatschappelijke organisaties hoeft te raadplegen en zonder dat het Parlement hierbij betrokken wordt, ook niet in het kader van de blauwdruk paraatheid en crisisbeheer in verband met migratie, waarin geen mechanismen zijn opgenomen voor een beoordeling van de mogelijk negatieve gevolgen van dergelijke interventies; wijst er in dit verband op dat moet worden gewaarborgd dat het MFK 2021-2027 gepaard gaat met een robuust mensenrechtenkader voor de identificatie, uitvoering en monitoring van toekomstige samenwerkingsprogramma's op het gebied van migratie;

64. merkt op dat in het NDICI-Europa als wereldspeler is voorzien in tussentijdse en eindevaluaties en in een gedetailleerde jaarlijkse verslaglegging van de Commissie aan het Parlement en de Raad over de lopende activiteiten, de behaalde resultaten, de doeltreffendheid en de mate waarin de thematische streefcijfers en doelstellingen van de verordening al zijn gerealiseerd; verzoekt de Commissie een nauwkeurige methodologie te ontwerpen en ten uitvoer te leggen voor het traceren van de 10 % van de uitgaven die gereserveerd is voor migratie en gedwongen ontheemding teneinde effectief te zorgen voor passende transparantie en aflegging van verantwoording voor deze uitgaven, zoals vereist in de verordening;

65. is ingenomen met de besluitvormingsprocedure dicht bij het terrein, de aanpassing aan de plaatselijke omstandigheden en de mogelijkheid om in het kader van de EUTF's en de FVT grensoverschrijdende en over meerdere jaren gefinancierde projecten uit te voeren, aangezien deze een hoge meerwaarde hebben; wenst dat deze aspecten worden gemainstreamd bij het ondernemen van toekomstige programmering in verband met begrotingsinstrumenten voor het externe beleid van de EU;

66. erkent dat samenwerking met vertegenwoordigers van plaatselijke gemeenschappen en belanghebbenden, met inbegrip van plaatselijke overheidsorganen, maatschappelijke organisaties, sociale partners en religieuze leiders, in door conflicten getroffen gebieden van cruciaal belang is om verzoening, dialoog en vrede te bevorderen; benadrukt dat lokale kerken en confessionele organisaties een actieve rol spelen bij ontwikkelingssamenwerking en bij het verlenen van humanitaire bijstand aan de meest behoeftigen en verzoekt de Commissie daarmee contact te zoeken, vooral voor het verlenen van rechtstreekse steun aan moeilijk bereikbare gemeenschappen in ontwikkelingslanden;

67. wijst erop dat het belangrijk is een substantieel deel van de toekomstige EU-financiering voor migratie toe te wijzen aan maatschappelijke organisaties in derde landen met het oog op het verlenen van bijstand en het beschermen en monitoren van de rechten van migranten, en een aanzienlijk deel van de EU-financiering te reserveren voor de verbetering van de mensenrechten, de internationale bescherming en de toekomstperspectieven van vluchtelingen;

68. verzoekt de Commissie de programmeringsmethoden aan te passen aan de plaatselijke omstandigheden en de opkomende plaatselijke uitdagingen, en eigen plaatselijke inbreng bij de uitvoering van de nieuwe EU-ontwikkelingsinstrumenten te ondersteunen; verzoekt de Commissie voorts een evaluatie van de behoeften te verrichten en de EU-respons aan te passen aan de plaatselijke behoeften;

69. verzoekt de Commissie de mogelijkheden te onderzoeken om partners in derde landen te betrekken bij gemeenschappelijke initiatieven en financiering om veelvoorkomende uitdagingen het hoofd te bieden, zoals migratie, gedwongen ontheemding, de klimaatverandering, de empowerment van vrouwen en de bescherming van kwetsbare groepen;

70. verzoekt de Commissie voorrang te geven aan investeringen in onderwijs en het scheppen van werkgelegenheid om mensen in partnerlanden in staat te stellen lokale activiteiten te ontplooien die inkomsten genereren;

71. verwacht dat de Commissie lopende of toekomstige crises en mogelijke behoeften in verband met de wederopbouw efficiënter en gerichter aanpakt door gebruik te maken van de bestaande trajecten en andere mogelijkheden in het kader van het huidige Financieel Reglement, in nauwe en gecoördineerde samenwerking met de lidstaten en andere EU-instellingen in het kader van de Team Europa-benadering, en met gelijkgestemde internationale partners en donoren;

o

o o

72. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de Raad.